

Nr 134.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1942 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av sjöar inom Indalsälvens flodområde m. m.

(4:e avd.)

I propositionen nr 91 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 20 februari 1942, föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva, att vattenfallsstyrelsen må å kronans vägnar träffa överenskommelse om deltagande i Långans första reglering och Hårkans andra reglering; *dels ock* å kapitalbudgeten, under rubriken statens affärsverksfonder, statens vattenfallsverk, för budgetåret 1942/43 anvisa följande reservationsanslag nämligen till Reglering av sjöar inom Indalsälvens flodområde 1,500,000 kronor; till Påbyggnad av regleringsdammen vid Suorva 500,000 kronor.

Under återopande att de av Indalsälvens regleringsförening undersökta regleringsföretagen fått större omfattning än som tidigare förutsetts samt att de på grund av den ansträngda kraftförsörjningen planerats för ett mycket snabbt genomförande, har vattenfallsstyrelsen i skrivelse den 13 februari 1942 hemställt om dels anvisande av ett anslag om 2,000,000 kronor till reglering av sjöar inom Indalsälvens flodområde, dels ock bemyndigande för styrelsen att, med ianspråktagande av 900,000 kronor från nämnda anslag, deltaga i Långans första reglering (avseende vissa sjöar i Långans flodområde). Därjämte vore det enligt styrelsens mening önskvärt att frågan om Hårkans andra reglering (avseende vissa sjöar inom Hårkans flodområde; med Hårkans första reglering avsåges den redan genomförda regleringen av sjön Hotagen) underställdes riksdagen. Kostnaderna för Hårkans andra reglering hade visserligen ännu icke exakt fastställts men kunde beräknas vara av samma storleksordning som kostnaderna för Långans första reglering. Till bestridande av kostnaderna för Långans första och Hårkans andra reglering beräknades av styrelsen 1,500,000 kronor vara erforderliga för budgetåret 1942/43. Återstoden av den äskade medelsanvisningen avsåge att tjäna som marginal för ytterligare planerade regleringsföretag.

Därjämte har vattenfallsstyrelsen framlagt förslag om påbyggnad av Suorvadammen, innebärande en ökning av vattenmagasinet i Suorvasjön med 410 miljoner kubikmeter. Kostnaderna härför, omkring 1,240,000 kronor, borde enligt vattenfallsstyrelsen mening till 140,000 kronor bestridas av reservation å tidigare anslag till Suorvadammens påbyggnad samt till 500,000 kronor av det för budgetåret 1942/43 anvisade anslaget till mindre utvidg-

ningar av förefintliga kraftstationsanläggningar och mindre regleringsföretag. Till bestridande av återstående kostnader vore medel icke erforderliga förrän under budgetåret 1943/44.

Departementschefen har med hänsyn till det rådande läget å kraftförsörjningens område samt enär de erforderliga uppdämningarna enligt inhämtade upplysningar komme att förorsaka endast ringa skador i därav berörda trakter icke haft något att invända mot genomförande av Långans första och Hårkans andra reglering samt har förordat, att för ändamålet måtte anvisas ett särskilt anslag av 1,500,000 kronor.

Enär kostnaderna för den föreslagna påbyggnaden av Suorvadammen vore förhållandevis måttliga och det beräknade krafttillskottet värdefullt, har departementschefen funnit angeläget, att den ifrågasatta påbyggnaden verkställes. Då anslaget till mindre utvidgningar av förefintliga kraftstationsanläggningar och mindre regleringsföretag knappast borde anlitas för ett arbete av ifrågasatt storleksordning och beskaffenhet, fann departementschefen påkallat, att särskilt anslag äskades för ändamålet.

De här föreslagna fortsatta sjöregleringarna inom Långans och Hårkans flodområden bestå av vissa dammbyggnader och rensningar. Då genom dessa arbeten skulle snabbt och för jämförelsevis måttliga kostnader kunna vinnas en värdefull ytterligare utjämning av vattentillgången i de vid Indalsälven belägna kraftverken, anser sig utskottet böra tillstyrka statligt deltagande i företagen. Erinras må att anläggningskostnaderna äro avsedda att fördelas på de olika kraftverksföretagen vid älven alltefter gagnet av regleringsarbetena. Vid företagens planläggning har också, enligt vad utskottet övertygat sig om, tillbörlig uppmärksamhet ägnats frågan om skadorna på den omkringliggande byggnaden.

Den föreslagna påbyggnaden av Suorvadammen — belägen i övre Luleälv inom Norrbottens lappmarks ödemarksområden — får anses erforderlig för att utöka och utjämna krafttillgångarna vid Porjus kraftverk. Ej heller i denna del har propositionen givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva, att vattenfallsstyrelsen må å kronans vägnar träffa överenskommelse om deltagande i Långans första reglering och Hårkans andra reglering;

b) å kapitalbudgeten under statens affärsverksfonder, statens vattenfallsverk, för budgetåret 1942/43 anvisa följande reservationsanslag, nämligen till *Reglering av sjöar inom Indalsälvens flodområde* 1,500,000 kronor och till *Påbyggnad av regleringsdammen vid Suorva* 500,000 kronor.

Stockholm den 21 maj 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.